

sci-conf.com.ua

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

**Abstracts of II International
Scientific And Practical Conference
October 30-31, 2019**

**OSAKA
2019**

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

Abstracts of II International Scientific and Practical Conference

Osaka, Japan

30-31 October 2019

Osaka, Japan

2019

UDC 001.1

BBK 79

The 2nd International scientific and practical conference “Perspectives of world science and education” (October 30-31, 2019) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2019. 593 p.

ISBN 978-4-9783419-8-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Perspectives of world science and education. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Osaka, Japan. 2019. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Ryu Abe (Kyoto University)

Yutaka Amai (Osaka City University)

Hideki Hashimoto (Kwansei Gakuin University)

Tomohisa Hasunuma (Kobe University)

Haruo Inoue (Tokyo Metropolitan University)

Osamu Ishitani (Tokyo Institute of Technology)

Nobuo Kamiya (Osaka City University)

Akihiko Kudo (Tokyo University of Science)

Takumi Noguchi (Nagoya University)

Masahiro Sadakane (Hiroshima University)

Vincent Artero, France

Dick Co, USA

Holger Dau, Germany

Kazunari Domen, Japan

Ben Hankamer, Australia

Osamu Ishitani, Japan

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: osaka@sci-conf.com.ua

homepage: *sci-conf.com.ua*

©2019 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2019 CPN Publishing Group ®

©2019 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

1.	БАГАН А. В., БАРАБОЛЯ О. В., ШАКАЛІЙ С. М. ВПЛИВ СОРТУ НА ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.	11
2.	БІЛЕЦЬКА І. О. ЕТНІЧНІСТЬ І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ .	16
3.	БІВОЛ І. С., ГРОМОВА Т. В., КОВАЛЕНКО П. Г. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	20
4.	БУЛКІН С. С. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА.	27
5.	МАРГІТИЧ М. Я. ВИКОРИСТАННЯ АУДІО ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.	31
6.	VORONTSOVA L. L., KOVALENKO V. A., KENYIZ S. A. INFLUENCE OF SPERM DNA FRAGMENTATION ON THE FERTILE PROPERTIES OF THE EJACULATE.	37
7.	ГОЛОВКО Р. А. ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.	42
8.	ЮЙЦІН Д. ПРОЕКТНА ТА ПРОГНОСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ.	46
9.	КЄРІМОВА Г. Ф., КОРОЛЬ В. В., РИБАК В. А. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ДІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОПРЕПАРАТИВ-АНАБОЛКІВ З МЕТОЮ СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТИВ НА ОСНОВІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ IRIS HUNGARICA.	50
10.	КІЛЄЄВА О. П., БУШУЄВА І. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ АПТЕЧНОЇ МЕРЕЖІ ТОВ «АПТЕКИ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ» НА СКІНОРКН ГЕЛЬ (КРЕМ)	57
11.	МЯЛЮК О. П., КОПАНИЦЯ О. М., РЕДЬКО Є. М. БІОХІМІЧНІ МАРКЕРИ ПОРУШЕННЯ ЛІПІДНОГО ОБМІНУ В ДІТЕЙ З ОЖИРІННЯМ .	60
12.	МАЛІК Т. М., БУРАЧЕК В. Г. ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ РАДІОЛОКАЦІЙНИХ ВИМІРЮВАНЬ ВІДСТАНЕЙ І ПОКАЗНИКА ЗАЛОМЛЕННЯ СЕРЕДОВИЩА.	66
13.	НІКОЛА С. О. ГУСЄВ А. О. ЕКОНОМІЧНІ ЗЛОЧИНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПРОТИДІЇ.	75
14.	OLIYNYK A. H., MARTYNETS' M. YA., MYNOVYCH I. M., DANCHUK K. R. METHOD OF TREATMENT OF PURULENT-INFLAMMATORY DISEASES OF ORAL AND MAXILLOFACIAL AREA.	80
15.	ПЕЛЕШЕНКО О. В., БЛИСКУН О. О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ «ГРУПИ РИЗИКУ»	87

16.	ПОПАДИЧ О. О. СТУПЕНЕВА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.	97
17.	САНИНА М. В. ОНТОГЕНЕТИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ЧЕЛОВЕКА В СОВРЕМЕННОЙ СТРЕССОГЕННОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ И СОЦИАЛЬНОЙ СИТУАЦИИ И ЕГО СКЛОННОСТЬ К МАРГИНАЛИЗАЦИИ.	101
18.	СУБТЕЛЬНИЙ Р. О., ОРОБЧУК О. М., ЖУРАВСЬКИЙ Є. В. СУСПЕНЗІЙНА ОЛІГОМЕРИЗАЦІЯ ВУГЛЕВОДНЕВОЇ ФРАКЦІЇ С9 З ПОРЦІЙНОЮ ПОДАЧЕЮ ІНІЦІАТОРА.	109
19.	КОЗЛОВСЬКИЙ Ю. М., КОЗЛОВСЬКА І. М., СТЕЧКЕВИЧ О. О. ЯКИМОВИЧ Т. Д. РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ТА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.	113
20.	ЛАНОВЕНКО Ю. И. ПРОБЛЕМА ИНТЕРПРЕТАЦИИ ПСИХОДИАГНОСТИЧЕСКИХ ДАННЫХ СТУДЕНТАМИ-ПСИХОЛОГАМИ.	122
21.	ВАРАВА І. П., МАЛИХІНА А. А. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ.	127
22.	МАРГІТИЧ К. Є. НОВІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ШКОЛАХ З УГОРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ.	131
23.	КОРКУНА І. І., ЦІЛЬНИК О. Я., БОРДУН О. В., КОРКУНА О. І. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В ОРГАНАХ САМОВРЯДУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.	143
24.	ГОНТОВА Т. М., ФІЛАНОВА О. В., РУДЕНКО В. П., ПРОСКУРІНА К. І. ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»	153
25.	ЧУБАТЮК Г. О. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ РОБОТИ ЯК СПОСІБ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЗДО.	162
26.	BORBOTKO L., POLOVA T., INSHYNA I. IMPROVED ORGANIZATIONAL ASPECTS OF DOMESTIC MANUFACTURERS' COST MANAGEMENT.	170
27.	ЧОВГАНЮК О. С., СКРИПНИК Н. В., ГАМАН І. О., ГОХКАЛЕНКО М. С. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ МЕТОДАМИ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.	178
28.	ARTEMCHUK V. O., KYRYLENKO YU. O., IATSYSHYN A. V., POPOV O. O., STANYTSINA V. V., ZINOVIEVA I. S. SOME ISSUES OF ENVIRONMENTAL EFFECTIVENESS AND MONITORING IN THE FIELD OF ATMOSPHERIC PROTECTION IN UKRAINIAN LEGISLATION.	184

29.	САВКА І. В., ГАВРИЛЮК М. В., КУШПІТ У. В. МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ .	189
30.	ОРЄХОВА К. В., ГОЛОВКО О. Г., МАТВЕЙКО С. О. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ.	193
31.	ПРОКОПЕНКО І. В. ПРОБЛЕМА ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.	203
32.	ЗАМАШКІНА О. Д. РОЛЬ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНОЇ РОБОТИ З ПІДЛІТКАМИ, СХИЛЬНИМИ ДО ДЕВІАЦІЇ.	211
33.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., БОЙКО К. С. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА БЕЗПЕКУ В УКРАЇНІ.	220
34.	КОМАРНИЦЬКИЙ О. Б., КОМАРНИЦЬКА Л. М. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ У 30-ТІ РР. ХХ СТ.	225
35.	ЧЕКМАРЬОВА Н. Г., ЯЛАНСЬКА С. В., БЕЗДЕНЄЖНИХ С. В. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НА СВІЖОМУ ПОВІТРІ – ЗАПОРУКА ДОВГОЛІТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я.	235
36.	НЕСТЕРЧУКІ. К. ОЦІНКА ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ТА ГАСТРОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛІВ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ.	240
37.	БУДЧИК Т. Г. ВПРОВАДЖЕННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ В ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.	247
38.	ШВИДКА С. І. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	256
39.	BENIUK V. O., SHCHERBA O. A., LASTOVETSKA L. D., YURCHENKO B. V., SHEN H. YU., DOMBROVSKYI L. E. VAGINAL MICROBIOCENOSIS IN PATIENTS WITH ENDOMETRIAL POLYPS.	261
40.	АРХИПОВА В. О. МУРАВЬОВА О. М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНА РЕЛЕВАНТНІСТЬ У ЦАРИНІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.	268
41.	DOLIA O., DOLIA K. GENERALIZATION OF 3 D CITY MODELS TO SIMPLIFY SIMILATION OF URBAN TERRITORIES.	273
42.	РОМЕНСЬКА К. М., СІЛІНА І. С. УПРАВЛІННЯ ВИДАТКАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.	276
43.	РЕЗНІК А. В., БЕРЕЗІНА Л. М. ДІАГРАМА ПАРЕТО ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ .	284

44.	ТАРАНЕНКО Г. Г., ТИШКОВЕЦЬ Г. О. СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ БУЛІНГУ ЯК ДЕСТРУКТИВУ ГАРМОНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ.	290
45.	ФЕДЧИШИН О. М. ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ ФІЗИКИ.	297
46.	SHEMONAEV V. RIGHTFUL SENSE OF A GENERAL AVERAGE IN CARGO INSURANCE DURING VESSEL'S COLLISION.	304
47.	ЯСНОГУРСЬКА Л. М. ПРО СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ПРИКЛАДІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.	312
48.	КАУК О. И., ДАЩУК А. А. ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ ДЕРМАТОМИОЗИТА В РАЗЛИЧНЫХ ВОЗРАСТНЫХ ГРУППАХ.	319
49.	БУРГАЗ М. І., МАТВІЄНКО Т. І., СОБОРОВА О. М., БЕЗИК К. І. ПАРАЗИТОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІХТІОФАУНИ В БАСЕЙНІ НИЖНЬОГО ДНІСТРА ТА ДНІСТРОВСЬКОГО ЛИМАНУ.	324
50.	ШЕКК П. В., БУРГАЗ М. І. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ РИБ В ПОЛІКУЛЬТУРІ В САДКАХ У ЛИМАНАХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я НА ПРИКЛАДІ ШАБОЛАТСЬКОГО ЛИМАНУ.	335
51.	НАКОНЕЧНА О. П. ФІЛОСОФСЬКА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ СИНЕРГЕТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ.	343
52.	ТИЩЕНКО С. В. СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИСТАВКОВО-ЯРМАРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	349
53.	КАДОЛ Л. В., ІЛЬЧЕНКО В. О., БЕРЕЗЕНКО Д. С., ДЕЙНЕГА Є. М., ЛАГОДА А. В. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ БУДВЕЛЬНО –МОНТАЖНИХ РОБІТ.	357
54.	RYBALKO L. M., OSTAROV A. V. PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS OF EDUCATIONAL QUALIFICATION BACHELOR OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS.	363
55.	НЕДОСТРЕЛОВА Л. В., ЧУМАЧЕНКО В. В. ЧАСОВА МІНЛИВІСТЬ КІЛЬКОСТІ ВИПАДКІВ ГРОЗ НАД ОДЕСОЮ.	371
56.	ШРАМКО І. А. СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ СОЦІОТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ.	375
57.	АНТОНЮК І. Ю., МЕДВЕДЄВА А. О., БОНДАРЕНКО К. В. ЗАМОРОЖЕНІ ДЕСЕРТИ ПІДВИЩЕНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ЦІННОСТІ.	380
58.	ЛАЗУРЕНКО В. В., КАЛИНОВСКАЯ О. И., БЕЛЫЙ Е. Е. РОМАНЕНКО А. А. СОХРАНЕНИЕ РЕПРОДУКТИВНОЙ ФУНКЦИИ У ЖЕНЩИН ПОСЛЕ ЭМБОЛИЗАЦИИ МАТОЧНЫХ АРТЕРИЙ.	390

59.	ROY M. M., USENKO I. S., USENKO D. V. RESEARCHING OF HIGHLY DEBIT WELLS WHICH IS CHARACTERIZED BY NON-STATIONARY FILTRATION WITH DETERMINATION OF THE FLOW EQUATION AND INITIAL GAS RESERVES.	395
60.	РЕНКАС М. М. ГОСПОДАРСЬКА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ЗА СТІЙКІСТЮ СОРТІВ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ ПРОТИ ЗВИЧАЙНОГО ПАВУТИННОГО КЛІЩА В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ЖНАЕУ	406
61.	КОВАЛЬЧУК М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ СУМІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ТА КОМПЛЕКСНИХ ДОБРІВ ПРИ ЗАХИСТІ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ ВІД СИСНИХ ШКІДНИКІВ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ЖНАЕУ.	411
62.	ПОЛЯКОВА Л. І., ПИЛИПЕНКО О. А. ОГЛЯД ТВОРІВ СХІДНИХ АВТОРІВ ЯК ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ВИВЧЕННЯ ХРЕСТОВИХ ПОХОДІВ.	416
63.	ОРЄХОВА К. В., КОРОЛЬКЕВИЧ С. Д. СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	421
64.	ШОЛОХ М. В. ФОРМУВАННЯ ВМІСТУ ЯКІСНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КОРИСНИХ КОПАЛИН У РОЗПУШЕНІЙ ЗАЛІЗОРУДНІЙ МАСІ З УРАХУВАННЯМ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ.	430
65.	КОПЧАК О. В., АЗАРОВ О. В., КУЛІШ А., С. ЛУГОВСЬКА К. О., ЧЕРНЯК С. Я. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА.	440
66.	БУРЧАК С. О., БУРЧАК Л. В. ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.	444
67.	ДЕСЯТНЮК Л. Б., ГРУША А. Г. НЕЙРОТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ НАПРЯМ У ВИВЧЕННІ АСПЕКТІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	453
68.	REBRYK A. O., ALFEROVA D. O., SHAROVALOVA O. V., ALTUKHOV O. O. ANTI-TUBERCULOSIS ACTIVITY RESEARCHES OF 2-(BENZOYLAMINO)(1-R-2-OHO-1,2-DIHYDRO-3H-INDOL-3-YL) AMIDES DERIVATIVES.	461
69.	КОТКІН О. Є., ГУЛА Є. П., КОЛІСНИК О. В. ФІЛОСОФІЯ АВАНГАРДИЗМУ У ЖИВОПИСІ 60-Х РОКІВ.	464
70.	СТЕПАНЮК А. В., РАЙКО В. А., ГРЕЧКОВСЬКА М. О. ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЇХ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ.	472
71.	ZACHENKO S. V., SHEVCHUK S. P., HALEM A. DETERMINATION OF THE ENERGY EFFICIENCY OF THE AUTONOMOUS GENERATOR BY DIAGNOSTIC INDICATORS.	477

72.	ДОРОХОВИЧ В. В., БОГАТИРЬОВА Є. В., ГРИЦЕВИЧ М. Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ НИЗЬКОБІЛКОВИХ «БОРОШНЯНИХ» КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.	482
73.	ГАЛИЧ Є. А., ЯРОВА Г. С. ДИНАМІКА ТЕМПЕРАТУРНОГО РЕЖИМУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.	488
74.	ЩЕРБАКОВА Н. В. ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ.	496
75.	РИБАЛОВА О. В., БРИГАДА О. В., КОРОБКІНА К. М., ТОМЧУК Н. М. ПРИРОДНІ МЕТОДИ ОЧИЩЕННЯ ПОВЕРХНЕВИХ СТИЧНИХ ВОД.	501
76.	БАЛІЦЬКА О. П., ГРИГОРУК Ю. М. АРТЕМЧУК М. А. КЛІНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИБОРІ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ ШЛУНКУ ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ.	510
77.	У ЧАН ЧЖИ., ТРЕГУБ Н. Е., СЕВЕРИН В. Д. ТЕНДЕНЦІИ АРХИТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСКОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ ОТЕЛЕЙ В КИТАЕ.	514
78.	БЕРЕЗІНА Л. М., БАГАН Н. В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.	524
79.	BYNDIU M., SITHINSKA I. ENDOTHELIAL DYSFUNCTION WITH COMORBIDITY OF PATHOLOGIES AS ONE WITH CRITERIA OF HEART FAILURE.	530
80.	РЕВЯКИНА Е.Г., ЦЬОКА С. А. ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОЙ ЛИЧНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ.	540
81.	SINITSA T. A., SINITSA S. V. HEALTHY AEROBICS IN THE SYSTEM OF MOTOR ACTIVITY OF WOMEN OF THE FIRST MATURE AGE.	547
82.	YOPA T. V. FORMATION OF HEALTHCARE COMPETENCE FUTURE PROFESSIONALS IN PHYSICAL CULTURE AND SPORTS.	552
83.	POPOVA I. A., KURASHKIN S. F., NESTERCHUK D. N., KVITKA S. A. THREE-PHASE MOTOR PROTECTION DEVICE.	556
84.	ШВАЙ Р. І., ТАЦИНЕЦЬ В. І. РОЗВИТОК ФІЗИЧНО-ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ УЧНІВ З ДОПОМОГОЮ НАВЧАННЯ СХІДНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ .	560
85.	РОМАНИШИНА О. Я. ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ.	563
86.	ВЫТКАЛОВ С. В. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ Б. ЛЯТОШИНСЬКОГО В ЛОГІЦІ ТВОРЧО-ПОШУКОВИХ ПРОЦЕСІВ 20-60-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ.	569

87.	ЖУРАВЕЛЬ-ЗМЄЄВА Л. С. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДИЗАЙН: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ.	580
88.	МАМІНА О. О., КАВАЧНУ В. І. USE OF INTERACTIVE METHODS IN TEACHING COLLOID CHEMISTRY.	588

УДК 371.8

**СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ БУЛІНГУ ЯК ДЕСТРУКТИВУ
ГАРМОНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ**

Тараненко Галина Григорівна

к.пед.н., доцент

Тишковець Ганна Олександрівна

магістрантка

Таврійський державний агротехнологічний

університет імені Дмитра Моторного,

м.Мелітополь, Україна

Анотація: Здійснено соціально-філософський аналіз булінгу як деструктиву гармонізації культурно-освітнього простору особистості. Наголошено на тому що булінг, як комплексна соціальна, психолого-педагогічна проблема, не може бути викорінений і попереджений без відповідного психолого-педагогічного впливу фахівців та батьків. Акцентовано увагу на необхідності цілеспрямованої систематичної та комплексної роботи з виховання гармонійної особистості, яка не здатна нести руйнівні ідеї та емоції, спроможна розуміти закони і проблеми як суспільства загалом, так і окремої особистості зокрема, співпереживати та відповідати за свої вчинки.

Ключові слова: булінг, гармонійна особистість, соціальний деструктив, культурно-освітній простір.

Ядром сучасного культурно-освітнього простору є людина нового мислення та нового світогляду, яка не лише є впевнено інтегрованою у нові реалії, але й здатна орієнтуватись у вирі подій, що постійно змінюються. Продукування і трансфер сучасного знання досить часто відбувається в умовах наукових маніпуляцій, а «інтенсивність розвитку нових технологій призводить до

втручання в особисте життя людини і навіть у функціонування її організму антигуманних конструктів, що впливає на сприйняття світу, в якому вона живе», а, отже, на її гармонійність та цілісність, у якій «кожна з властивостей гармонійно пов'язана з іншими» [1, с.139] та уможлиблює реалізацію «природовідповідності (у нашому контексті – створення умов для творчого, вільного духовного розвитку особистості)» [1, с.141], де засадничим принципом є пріоритет людяності.

У зв'язку із цим, важливим постає забезпечення у суспільстві можливостей для особистісної реалізації, що ґрунтуються на організованій масовій дії, зорієнтовані на задоволення суспільних інтересів та уможлиблюють енергійний, ініціативний й винахідливий розвиток особистості, здатної бути відповідальною за свої вчинки, приймати виважені рішення, керуючись власним здоровим глуздом і гуманістичними інтенціями.

Означене актуалізує потребу в зосередженні зусиль науковців, зокрема педагогів та психологів, на процесах становлення соціальності, які «перебувають у фокусі синергетики, що дозволяє представити соціалізацію у вигляді самоорганізуючої системи. Еволюція цієї системи містить у собі як детерміністичні, так і стохастичні елементи, являючи собою сполучення необхідності і випадковості (соціальної зв'язності та індивідуальної свободи). Її ускладнення у ході розвитку пов'язане з появою нових рівнів організації, при формуванні яких відбувається перебудова колишньої цілісності, поява нових керуючих параметрів. І в цій ситуації методологія синергетики дозволяє зафіксувати особливості зміни та становлення системної цілісності соціалізації» [2, с. 64].

Особливо актуальною останнім часом стає також кіберсоціалізація, яку В.Плешаков називає віртуальною комп'ютерною соціалізацією, в процесі якої відбуваються якісні зміни у структурі самосвідомості особистості і споживацько-мотиваційної сфери індивіда, що відбувається завдяки використанню людиною сучасних інформаційно-комунікаційних, цифрових і

комп'ютерних технологій в контексті засвоєння і відтворення нею культури в межах персональної життєдіяльності [3].

Отже, одним із загрозливих соціальних явищ, що негативно впливає на цілісність соціалізації та становлення гармонійної особистості є поширення явища булінгу, що може стати причиною особистісних деструкцій, депресивних станів, соматичних та автоімунних захворювань, спроб суїциду тощо.

Під булінгом розуміються «повторювані, свідомі, навмисні та обдумані дії з наміром нашкодити, викликати страх шляхом погрози подальшою агресією» [4, с. 43], тобто дії, пов'язані з моральним, або фізичним насильством, агресією, вчинені з метою викликання страху, тривоги, підпорядкування особи власним інтересам та такі, що мають ознаки жорстокості.

Серйозність досліджуваного явища підтверджується, зокрема, результатами опитування, проведеного Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) у 2019 році, за результатами якого було встановлено, що кожен третій український підліток ставав жертвою цькування в інтернет просторі. При цьому більшості респондентів було відомо про існування онлайн-груп, де діти обмінюються інформацією щодо своїх однолітків саме з метою цькування [5].

Як зазначає Г.Фор, вказане явище є досить розповсюдженим і в інших країнах світу. Так, зокрема, опитування, у якому взяло участь понад 170 тисяч респондентів з 30 країн світу віком від 13 до 24 років, зокрема й України, засвідчило, що кожна третя молода людина стала жертвою онлайн-булінгу, а кожна п'ята – змушена була пропускати заняття через кібербулінг і насилля [5].

Особливо насторожує той факт, що останнім часом спостерігається зниження віку дітей, які скоюють насильницькі дії відносно своїх однолітків, навмисність і систематичність цих дій та поява нових форм його прояву, зокрема, кібербулінгу. При цьому явні прояви насильства можуть бути спрямовані не тільки проти окремих осіб, що викликають до себе підвищений інтерес оточення, а й цілої групи та можуть носити як одиничний, так і тривалий характер, виявлятися в різних формах фізичного або психологічного насилля.

Соціально-психологічний аналіз проявів булінгу в освітньому середовищі засвідчує його обумовленість необхідністю виплеску накопиченої вдома негативної енергії. Школа для цього є сприятливим середовищем через відсутність батьків та активне складання певних рольових відносини серед дітей в діапазоні «лідер-аутсайдер».

Важливо зазначити, що булінг, як окреме соціальне явище, є специфічним інструментом приховування особистої неспроможності за допомогою агресії, спрямованої на іншу людину. Крім індивідуально-особистісних факторів булінг спричиняється й низкою таких соціальних та соціально-психологічних чинників як: сімейне неблагополуччя та кризи, конфліктне середовище в колективі, провокаційна поведінка вчителів та відсутність контролю за поведінкою учнів, або авторитарні методи управління, насилля та антисоціальні зразки поведінки серед дорослих тощо.

Варто також підкреслити, що в основі булінгу лежать переважно односторонні переваги, які можна схарактеризувати як маніпуляції. Йдеться про «мішені впливу» – під якими О.Ісакова розуміє «ті чи інші особливості особистості адресата, її потреби, наявні слабкості, бажання, впливаючи на які, ініціатор стимулює до прийняття потрібного рішення» [6, с. 59], тобто бажаної дії, або задоволення особистих деструктивних потреб.

Розглядаючи булінг як соціальне явище, що відбувається в організованому соціальному середовищі, варто зазначити, що соціальне оточення є важливим складником соціалізації особистості та гармонізації її культурно-освітнього простору.

У зв'язку із цим у структурі булінгу можна виокремити щонайменше три складові:

- 1) кривдники (агресори),
- 2) жертви та
- 3) свідки.

Перші, зазвичай, є фізично і психологічно сильнішими, ніж інші та мають психологічну потребу у домінуванні, бути у центрі уваги, є імпульсивними людьми з агресивною поведінкою, що не володіють емпатією.

Другі – невпевнені у собі діти з низькою самооцінкою, які поводять себе замкнуто та не мають друзів. Вони зазвичай є фізично слабшими за агресора, обережними, чутливими, спокійними, тривожними, депресивними і досить часто мають суїцидальні думки.

Третя група є досить неоднорідною, адже тут виокремлюють «залякуюче коло», до якого належить послідовники і прихильники агресора, свідки і байдужі спостерігачі, які не беруть безпосередньої участі у цькуванні та ймовірні захисники, які можуть стати на захист жертви.

Зважаючи на серйозність і складність досліджуваного явища та з метою його подолання і забезпечення захисту прав дітей, у 2018 році було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (від 18.12.2018 р.). Відповідно до Закону за вчинення булінгу передбачена адміністративна відповідальність, зокрема штраф (від 850 до 1700 гривень), або громадські роботи (від 20 до 40 годин). При цьому групове або повторне цькування передбачає збільшення штрафу (до 1700-3400 гривень), або тривалості громадських робіт (до 40-60 годин). Законом також передбачено покарання батьків, якщо правопорушення вчинено неповнолітніми дітьми віком від 14 до 16 років [7].

Окрім цього, відповідальність передбачена і за замовчування фактів булінгу. Так, неповідомлення керівником закладу освіти підрозділам органів поліції про випадки цькування тягне накладення штрафу розміром 850 – 1700 грн. або виправні роботи на строк до 1 місяця з відрахуванням до 20 % заробітку [7].

Як показує досвід, не менш важливою є й профілактика булінгу, що може здійснюватися на кількох рівнях: первинному, вторинному і третинному. Первинна профілактика передбачає розвиток колективу шкільного класу, співпраці, дружніх відносин підлітків і позитивних якостей особистості.

Вторинна профілактика та корекція спрямована на усунення впливу виражених чинників виникнення булінгу серед школярів. Так, зокрема, на думку Д.Соловійова, важливо вибудовувати вторинну профілактику з опорою на потенціал колективу шкільного класу, єдність колективу, колективні справи тощо [8].

Третинна профілактика передбачає роботу з тими дітьми, які отримали важкі психосоматичні розлади (госпіталізація, медико-соціальна та психологічна допомога, реабілітація, консультування тощо).

Отже, булінг є комплексною соціальною, психолого-педагогічною проблемою, навмисним, груповим, усвідомленим і організованим процесом, що не може бути припинений і попереджений без втручання фахівців (педагогів, психологів, соціальних педагогів тощо) і батьків. Тут необхідна цілеспрямована систематична та комплексна робота щодо виховання гармонійної особистості, яка не здатна нести руйнівні ідеї та емоції, спроможна розуміти закони і проблеми суспільства, співпереживати і відповідати за свої вчинки [9, с. 139]. Саме внутрішня особистісна гармонійність має стати засадничим принципом культурно-освітнього простору особистості та основною метою навчально-виховного впливу на особистість у процесі її цілісної соціалізації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тараненко Г.Г. Цілісність людини у трансдисциплінарному синтезі: спроба філософської кристалізації / Г.Г. Тараненко, Т.С.Троїцька// Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2017. – № 15. – С. 139-141.
2. Ісакова О.І. Соціалізація особистості як проблема соціальної синергетики / О.І.Ісакова // Політологія, філософія, соціологія, психологія: контури міждисциплінарного перетину : матер. V міжнар. наук.- практ. конф. ... (8-9 грудня 2017 р., м. Одеса) – С.64-65.
3. Плешаков В.А. Киберсоциализация человека: от Homo Sapiens'а до Homo Cyberus'а [Електронний ресурс] : монографія / В.А. Плешаков. – М. :

- Прометей, 2012. – Режим доступу: http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=8927492.
4. Bullying [Електронний ресурс] / Мюллер В.К. Новый англо-русский словарь. – Перераб. и доп. изд. – Режим доступу : <http://www.rambler.ru/dict/new-enru/00/55/78.shtml>. – Загл. с экрана.
  5. Майже третина підлітків в Україні стали жертвами онлайн-булінгу – опитування ЮНІСЕФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-online-bullying-unicef-opytuvannya/30145880.html>
  6. Ісакова О.І. Масова свідомість як владна технологія: сутність та механізми реалізації / О.І.Ісакова // Регіональні студії: науковий журнал. – №12, 2018. – С . 57-61.
  7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (від 18.12.2018 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>
  8. Соловьев, Д.Н. Профилактика буллинга в первичном коллективе подростков [Электронный ресурс] / Д.Н. Соловьев // Вестник Тюменского государственного университета. – 2014. – № 9. Педагогика. Психология. – С. 136-146. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/profilaktika-bullinga-v-pervichnomkollektive-podrostkov>.
  9. Тараненко Г.Г. Духовна складова життєвого самовизначення особистості в умовах мінливості соціокультурного простору / Г.Г. Тараненко // Людина в умовах мінливості соціокультурного простору: духовно-практичний вимір: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (3-4 червня 2016 р.). – Мелітополь: вид-во МДПУ ім.Б.Хмельницького, 2016. – Ч.1: Концептуальні схеми руху особистості у смислових просторах самовизначення. – 231 с., С.187-190.